

[Pelle Voigt]

gers eksistens på spil for, som Henry Kissinger sagde det for nogle år siden, at redde Paris? Og efterhånden som kernevåbnene bliver flere og flere, og efterhånden som illusionerne om, at man kan begrænse en kernevåbenkrig, forsvinder som damp i solen, bliver konklusionen den, at der ikke er nogen som helst grund til at tro, at atomafskrækkelsen længere har nogen egentlig betydning. For hvis atomafskrækkelsen skal have en egentlig betydning, hvis den skal virke reelt afskrækkende, så må det nødvendigvis være sådan, at kernevåben rent faktisk kan tages i anvendelse og man kan overbevise modparten om, at kernevåben kan tages i anvendelse. Jeg tror, det er meget, meget få af dette tings medlemmer og meget, meget få, der i det hele taget beskæftiger sig med denne sag, der vil stille sig op enten på folketingets talerstol eller en talerstol et hvilket som helst andet sted og sige: jeg tror rent faktisk, at det kan lade sig gøre for NATO eller for den sags skyld for Warszawapagten eller for Frankrig, der har en uafhængig atomslagstyrke, nu i 1984 at forsvare sin sikkerhed og sin selvstændighed ved at anvende atomvåben.

Jeg vil meget gerne se et menneske her i folketingssalen, der vil stille sig frem og fremføre den påstand. Jeg vil tro, at sådan en findes ikke. Der er nemlig ikke nogen længere eller i hvert fald meget få, der tror, at anvendelsen af atomvåben har ret meget andet formål og ret megen anden virkning end den totale ødelæggelse også for den, der tager dem i anvendelse. Og det gælder naturligvis også ideen om førstebrug. Det er af den grund, der i NATO i øjeblikket foregår meget, meget omfattende diskussioner om, hvorvidt egentlig ikke førstebrugsmuligheden, den såkaldte førstebrugsoption, også set fra et NATO-tilhængerssynspunkt er blevet en forhindring, er blevet et problem for alliancen at opretholde.

Jeg synes, at når gamle koldkrigere, når generaler verden over, når politikere, der i årevis har fæstet lid til en atomvåbenafskrækkelsespolitik og har bygget denne atomvåbenafskrækkelsespolitik op, nu er ved at forlade den, må det da også være på tide, at almindelige fornuftige civilister, det danske folketing og andre trækker med i den retning, er med til at træffe beslutninger, der sikrer det her, og jeg anser VS' forslag som et skridt i den retning.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge den socialdemokratiske ordfører, om der i tilslutningen til en international traktat om det her ligger en tilslutning til, at Danmark f.eks. i FN skulle arbejde for og stemme for forslag, der opfordrer til, at man opgiver førstebrugen af atomvåben. Det ville jo være en af de måder, man kunne forestille sig en sådan traktat komme i stand på.

Jeg synes også, at den socialdemokratiske ordfører sagde en anden interessant ting, som kunne give mig anledning til at stille et spørgsmål, hvis jeg ikke har misforstået det, der blev sagt, og det var det, som hr. Lasse Budtz sagde: at et dansk nej til atomvåben under alle omstændigheder, altså også i krigs- og krisetid, kunne være et instrument til at få sikkerhedspolitiske garantier for Norden som atomvåbenfri zone. Betyder det, at det er socialdemokratiets opfattelse, at rækkefølgen er sådan i de her sager, som hr. Lasse Budtz skildrede det, at Danmark bør tilbyde en sådan atomvåbenfri status som et led i forsøgene på at få Norden gjort til atomvåbenfri zone? Det ville jeg da synes var en ganske positiv udvikling i forhold til nogle af de diskussioner, vi har haft her i folketingssalen på det sidste.

Stinus (RV):

En vedtagelse af VS' forslag forudsætter en ændring i NATOs strategi, idet NATO jo siden oprettelsen har holdt muligheden åben for en anvendelse af kernevåben som svar på et angreb med konventionelle våben. Førstebrugsmuligheden er således en central del af NATOs forsvarsstrategi.

I VS' forslag er det jo den moralske side af førstebrugsmuligheden, man tager fat på, og forslagsstillerne fremlægger i den forbindelse nogle meget vægtige argumenter i form af et solidt bilagsmateriale til de bemærkninger, som ledsager forslaget.

Det spørgsmål, som kan stilles i dag, er, om førstebrugsmuligheden nu er mere moralsk forkastelig, end den var det, da NATO blev oprettet i 1949. Når spørgsmålet overhovedet stilles, er det, fordi vi jo uden anfægtelser har levet med denne førstebrugsmulighed i næsten 35 år. Dette lod sig måske gøre, og det hænger sammen med noget andet, vi har drøftet her i dag, nemlig spørgsmålet om parlamentarisk-demokratisk kontrol med